

Kenniseconomie bij de Politieke Partijen

Quickscan | Kenniseconomie Monitor 2006

Projectnummer KL: 3.06.01
Auteur: Suzanne Kok
Datum: April 2006

Deze quickscan is een achtergronddocument bij de
Kennis economie Monitor 2006, ZES DOORBRAKEN VOOR DE POLDER.

Gedrukte exemplaren van de Kennis economie Monitor 2006 kunt u bestellen via
info@kennisland.nl. Digitaal is de monitor beschikbaar via www.kennisland.nl

Stichting Nederland Kennisland
Postbus 2960
1000 CZ Amsterdam
info@kennisland.nl
www.kennisland.nl

Op dit werk is een Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GeenAfgeleideWerken 2.5 licentie van toepassing.

De gebruiker mag het werk kopiëren en verspreiden onder de volgende voorwaarden:

- De gebruiker dient bij het werk de door de maker of de licentiegever aangegeven naam te vermelden.
- De gebruiker mag het werk niet voor commerciële doeleinden gebruiken.
- De gebruiker mag het werk niet bewerken.
- Bij hergebruik of verspreiding dient de gebruiker de licentievoorwaarden van dit werk kenbaar te maken aan derden.
- De gebruiker mag uitsluitend afstand doen van een of meerdere van deze voorwaarden met voorafgaande toestemming van de rechthebbende.
- Het voorgaande laat de wettelijke beperkingen op de intellectuele eigendomsrechten onverlet.

De licentietekst is te vinden op <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/nl/>

1. Inleidend

De kenniseconomie is al jaren een fenomeen, dit wil echter niet zeggen dat de politiek er ook daadwerkelijk iets mee doet. Bij een vluchtige blik op de verkiezingsprogramma's van 2002 lijkt de kenniseconomie nog niet van politiek belang te zijn. Uit een diepere analyse blijkt dat de partijen wel met facetten van de kenniseconomie bezig zijn, zoals talent in het onderwijs, innovativiteit en de digitalisering, maar de kenniseconomie niet als hoofdpunt opnemen. De kenniseconomie is niet onaangeraakt maar er wordt zeker niet diep op ingegaan. Maar sinds de verkiezingsprogramma's is er uiteraard veel veranderd op politiek gebied. Toch blijft grote aandacht, zo blijkt uit de onderwerpen van onderzoeken van de wetenschappelijke bureaus, achterwegen. Een korte schets van de aandacht die de politieke partijen aan de kenniseconomie en haar facetten besteden.

2. Het CDA

Het CDA richt zich voornamelijk op de onderwijs kant van de kennissamenleving; het belang van leren. Zij is voorstander van het verzelfstandigen van het educatiesysteem, minder star van bovenaf en meer vrijheid voor de invulling. Daarnaast pleit zij voor meer investeringen en minder kosten voor de deelnemers. De deelnemers zijn niet alleen jongeren, levenslang leren is van groot belang. Ook moet de kennis van immigranten beter benut worden. Het CDA is echter geen voorstander te noemen van kennismigratie: "Nederland is geen economisch immigratieland". Sinds 2003 is er één onderzoek verschenen van het wetenschappelijk instituut over het onderwijs: De ontbrekende schakel; leerrechten als verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijs (2004).

Naast onderwijs besteedt het CDA aandacht aan het ICT facet van de kenniseconomie. Innovatie blijft ongerept maar in 2005 verscheen er wel een onderzoek over innovatie vanuit een maatschappelijke context: vernieuwen met ambitie.

3. De VVD

De VVD gaf in haar verkiezingsprogramma van 2002 aan veel facetten van de samenleving ruimte te willen geven, twee facetten van de kenniseconomie kwamen hierbij aanbod: onderwijs en innovatie. Het onderwijs moet volgens de VVD talent meer aansporen; onderwijs moet het beste uit iedereen halen. Het educatiesysteem moet hiervoor meer verzelfstandigen en meer haar eigen invulling en keuzes maken. Onderwijsinstututen moeten meer autonomie krijgen maar er moeten ook sancties op slechte prestaties liggen. Daarnaast strijdt de VVD voor meer differentiatie (vooral in het hoger onderwijs) en meer persoonlijke aandacht.

Naast ruimte voor onderwijs pleit de VVD voor meer ruimte voor innovatie. Een van de pijlers hierbij is het verkleinen van de bureaucratische lasten waar ondernemingen mee te maken hebben of krijgen. Belang wordt daarnaast gehecht aan fundamenteel toegepast onderzoek en connectiviteit tussen bedrijfsleven en het hoger onderwijs. De Telderstichting heeft in 2005 een publicatie uitgegeven over de politieke visies op innovaties.

4. De PvdA

De PvdA besteedt naast aandacht voor het onderwijs ook veel aandacht aan de digitalisering. In het verkiezingsprogramma ligt een relatief grote nadruk op de digitalisering en de rol van de overheid om dit te faciliteren en te stimuleren. Op het gebied van onderwijs wil ook de PvdA minder schooluitval en een grotere deelname aan

levenslang leren. Zij pleit eveneens voor een verzelfstandiging van het educatiesysteem en een bottom-up benadering. Er moet meer worden afgestemd op de behoeftes van de leerlingen. Haar aandachtspunten liggen bij het hoger onderwijs, het te kort aan (goede) docenten, jonge onderzoekers en de connectie met het bedrijfsleven. Daarnaast pleit zij voor meer techniek in het onderwijs, meer doorstroom en een diplomabonus.

5. GroenLinks

De pijlers onder het onderwijs volgens GroenLinks zijn wederom aandacht voor de diversiteit van de leerling en een meer bottom-up benadering. Zij is echter wel van mening dat het onderzoek van het hoger onderwijs te veel gericht is op de vraag vanuit het bedrijfsleven. Er moet dan ook meer vanuit de publieke doeleinden gefinancierd worden en minder sponsoring vanuit het bedrijfsleven. GroenLinks besteedt daarnaast eveneens aandacht aan de digitale wereld en de kansen en mogelijkheden die dit biedt en hoe de overheid hier op in moet springen. En tot slot wil zij meer mogelijkheden voor arbeidsmigranten.

Een interessant onderzoek van het wetenschappelijk instituut:
Wat vinden VMBO leerlingen zelf van hun school? Verschenen in 2003.

6. D66

D66 staat voor onderwijs, zo ook in het verkiezingsprogramma van 2002. Ook zij komen op de proppen met een educatiesysteem wat meer verzelfstandigd is en minder van bovenaf bepaald. Dit betekent meer vrijheid en eigen invulling, minder verkokering, meer kansen voor iedereen, meer autonomie bij de school en meer samenwerking met de praktijk. Aandacht is hierbij voor jonge onderzoekers.

Maar D66 staat ook voor een dynamische markt. Volgens haar leidt concurrentie tot meer kwaliteit en innovatie en moet dit gestimuleerd worden. De regels moeten versoepeld, ICT moet beter beschikbaar en meer gestimuleerd worden, net zoals innovatieve en risicovolle ondernemingen.

Het kenniscentrum van D66 bracht sinds 2003 vier relevante onderzoeken uit:

- Voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten. 2005
- Destandardisatie van het grondbeginsel. 2005
- Investeren in innovatie. 2004
- Onderwijs de sleutel tot integratie? 2003